FIKIH KÖŞESİ YAZILARI (81)
İslami Hizmet Sunan Kurumların Yaşatılmasının Önemi?

İslam dini bir nizam ve intizamlar mecmuasıdır. Bir insanın hayatının bütün evrelerinde yer almak ister. Hayat iksiri olan hizmetlerini kendisine inanan insanlara tam manası ile sunmayı muradeder. İnsan için bu kadar önemli olan hizmetlerin şahısların fert fert sorumluluk alanlarında elde edilmesi mümkün değildir. Bunun bir dayanışma içinde ve toplumu oluşturan bütün bireylerin katkılarıyla ancak gerçekleşmesi mümkündür. Bundan dolayıdır ki, dinimizde birlikte ve dayanışma içinde hareket edilmesi çok önemsenmiştir. Ayrılmamak, parça parça olmamak ve iyi olan şeyler üzerinde yardımlaşmak[1] Kur'an-ı Kerim'de ve Peygamberimiz (as)'ın sünnetinde hep talep edilen şeyler olmuştur.

İslam'ın ayakta kalmasında, gelecek kuşaklara ulaşmasında ve İslamî hizmetlerin devamında kurumlaşma çok önemlidir. İslamî hakikatlerin insanlara ulaştırılması anlamında yapılan ilk kurumlaşma çalışmaları, mescitlerin yanında "Daru'l Erkam"lar ismi ile meşhur olmuş sahabe evlerinde yapılmıştır. On üç senelik Mekke döneminde bütün baskılara rağmen teşkilatlanma ve kurumlaşma çalışmaları devam etmiştir. Bilhassa ilim ve irfan mekteplerinin temeli o günlerde atılmıştır.

Ümmi bir peygambere inen İslam'ın ilk emri ***"Oku"***[2] olmuştu. Bu emrin gereği olarak okuma yazma bilme oranının çok az, hatta yok denecek kadar az olan bu bölgede Peygamber Efendimiz (as)'ın gayretleri ile ilim ve irfan çalışmalarına ağırlık verilmiştir.

Büyük İslam âlimi Belâzürî, Fütühu'l-Büldan isimli eserinde Nübüvvet güneşinin âleme yayıldığı Miladi 610 yılı üzerine bazı araştırmalarını aktarırken, o günün Mekke'sinde sadece 17 insanın hem okuma, hem de yazma bildiğini söyler. Belâzuri'nin saydığı bu okur yazar listesindeki 8 kişinin Efendimiz (as)'ın Erkam'ın evine aldığı ilk 45 talebenin içinde bulunanlar olduğunu görüyoruz. Bu sekiz kişinin arasına Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer efendilerimizi de dahil ettiğimizde bu sayı 10'a çıkar ki, Mekke'de bulunan okur yazar insanların yarıdan fazlasını Müslümanların teşkil ettiğini anlarız. Belâzuri'nin listesindeki 8 sahabenin isimleri şunlar idi: Hz. Ali ibn Ebî Talip, Hz. Osman ibn Affan, Ebu Ubeyde ibn Cerrah, Talha ibn Ubeydullah, Ebu Huzeyfe ibn Utbe ibn Rebia, Ebu Seleme b.

[1] Âl-i İmran sûresi, 3:103

[2] Alak sûresi, 96:1

Abdulesed, Hâlid b. Said, Süheyl b. Amr'ın kardeşi Hatıb b. Amr.[3] Demek ki, insanlık tarihinin en büyük iman hamlesini gerçekleştiren Erkam'ın evinin talebelerinin böyle özellikleri de var idi. Bu bilginin farkında olmak çağdaş Daru'l Erkam"lar oluşturmak için, takip edilecek metotlar açısından bize birçok mesaj iletmektedir.

Medine'ye hicret eden Peygamber Efendimiz (as), daha yol güzergâhında 15 gün kaldığı Kuba köyünde önce bekarlar evini teşrif etmiş, hemen bu zaman zarfında Kur'an'ın *"Ta ilk gününde temeli takva üzerine kurulan mescit"*[4] diye övdüğü Kuba Mescidini inşa etmiştir. Medine-i Münevvere'ye vardığında da yine ilk işi Mescid-i Nebevî'yi kurmak olmuş. Nüfus sayımı yaptırmış. Medine'de yerleşik diğer milletlerle bir araya gelerek ortak bir anayasa çerçevesinde Medine İslam devletini kurmuştur. Bir taraftan da Mescid-i Nebevi'nin yanıbaşında sahabenin ilmiye sınıfı denebilecek Suffe Mektebini kurmuştur. Bu okulun ayakta kalması için her türlü imkânı seferber etmiştir. Öyle ki kendi aile efradının ihtiyaçlarından önce Suffe ashabının ihtiyaçlarını karşılamaya öncelik vermiştir. Şu olay Peygamberimizin Ashab-ı Suffa hakkındaki hassasiyetini göstermesi bakımından güzel bir örnektir: Bir gün çok sevdiği kızı Hz. Fâtıma (ra) babasının yanına gelerek ona şöyle dedi: *"El değirmeniyle un öğütmekten yoruldum. Bana bu işler için bir hizmetçi verseniz."* Resul-i Ekrem (sav) Efendimiz, ciğerparesi, gözünün nuru Fatıma'sına, *"Kızım, sen ne söylüyorsun? Henüz, Ashab-ı Suffa'nın ihtiyaçlarını yoluna koyamadım"*, cevabını vermiştir.[5]

Devletini kuran Peygamber Efendimiz (as), toplumun bütün gereksinimlerini karşılayacak kurumları da oluşturmuş ve bizzat takipçisi olmuştur. Asırlarca müslümanlar da aynı sünneti takip etmişlerdir. İslam ülkelerinde okullar, hastahaneler, hanlar, askeri ve sivil idari kurunlar, iktisadi teşekküller oluşturulmuş ve insanların hizmetlerine sunulmuştur. Toplumun ihtiyaç duyduğu her alana sarf edilmek üzere hazineler kurulmuş; zekat, ganimet ve vergilerle ekonominin ayakta durması sağlanmıştır.

Günümüzde müslümanlar ya kendi devlet çatıları altında ya da bizim gibi, azınlık olarak yaşadığımız ülkelerde dinimizin asıl hedeflerini yakalamak ve yaşatmak için kurumlaşmaya gitmekteyiz. Kendi teşkilat yapımızdan hareket edecek olursak, ancak bir devletin verebileceği bütün hizmetleri ifa edecek şekilde teşkilatlanmış bulunmaktayız. Avustralya'dan Kanada'ya, İtalya, Balkanlar ve İskandinav ülkelerine varıncaya kadar bütün kıta Avrupa'sında camilerimizle, İmam-

[3] Siyer Araştırmaları Vakfı verileri

[4] Tevbe sûresi, 9:108

[5] İbn-i Sa'd, Tabakat, C 8, s. 25

Hatip okullarımızla, İslamî İlimler kurslarımızla, İmam Meslek Okulumuzla, sosyal hizmetler çalışmamızla, yardım kuruluşlarımızla, cenaze nakil şirketimizle, Hac ve Umre organizemizle, cami yaptırma ve yaşatma derneğimizle, hukuk büromuzla, süreli yayınlarımızla vs. devasa müesseseler kurmuş olmanın hamdine ve şükrüne boşlu olduğumuzun farkındayız.

Yarım milyona yaklaşan cemaat sayımızla büyük bir ümmet kuruluşu olmanın kıvancını yaşamaktayız. Ancak yukarda sayılan hizmetleri verirken sadece cami cemaati olmanın yetmeyeceği de aşikardır. Verilecek hizmetlerin hem daha artması hem de daha güçlenmesi için daha yakından hizmetlere destek vermek gerekir. Yani taşın altına elimizi iyice yerleştirme ve güç verme lüzumu vardır. Biz bunun adına kurumlara üye olmak diyoruz. Cemaat olarak evvelemirde kendisinden direkt olarak hizmet aldığımız camilerimize üye olmak durumundayız. Devamında da mutlaka teşkilatlarımıza şemsiye olan, onlara maddi ve manevi kol kanat geren, onları her platformda temsil eden, haklarını savunan, her başı sıkışan için bir baba evi misyonuna sahip olan Genel Merkezimize üye olmalıyız. En ücra köşedeki temsilciliğimizden Genel Merkezimize varıncaya kadar bütün kurumlarımızın ayakta kalması böyle bir destek ve gayrete muhtaçtır. Mescid kurmayı ve o mescitte cemaat olmayı imanın alametlerinden[6] sayan, idarecilere itaati Allah ve Rasûlü'ne itaat[7] kabul eden, iyilik ve takvada yardımlaşmayı[8] takvanın temeli addeden, cemaat olmayı güçlü olmanın sebebi[9] kılan, Allah'ın yardımına ulaşmanın ancak Allah'ın dinine yardım etmekten[10] geçtiğini ilan eden dinimizin birer müslüman olarak bizlerden beklediği bu görevleri yerine getirmemiz gerekmektedir. Bu bizim iman ve islam borcumuzdur. Çünkü teşkilatımızın verdiği her hayırlı hizmetin hayır, bereket ve sevabından ona üye olan her kardeşimiz hiçbir eksiklik olmadan aynı ile hissedar olacaktır. Teşkilatımız, her ne zaman, dünyanın her hangi bir yerinde bir mazlum, mağdur ve muhtaca ulaşmış; elinden tutmuş; onun göz yaşını silmiş ve o insanların duasını almışsa bu dua maddi ve manevi destek veren kardeşlerimizin tamamına ulaşmış olacaktır. Hani Rahmet peygamberi Hz. Muhammet Mustafa (sav) Efendimiz de böyle buyurmamış mı? *"Dinimizde iyi bir çığır açana, bunun sevabı ile bununla amel edenlerin sevabı verilir, o çığırda (o yolda) gidenlerin sevabından da hiçbir şey eksilmez. Dinimizde kötü bir çığır açana da, bunun günahı ile, bununla amel edenlerin günahı verilir, o kötü yolda gidenlerin günahından da hiçbir şey eksilmez."*[11]

---

[6] Tevbe sûresi, 9:18

[7] Nisa sûresi, 4:59

[8] Maide sûresi, 5:2

[9] Enfal sûresi, 8:46

[10] Muhammed sûresi, 47:7

[11] İbn Mâce, Sünen, 1/240, H. No: 203 (Mektebetu Şamile)